

der, hvor den ikke føres igjennem i sin fulde Strengthed, har den dog upaatvivelig sin Betydning. Der kan jo være Spørgsmaal om mere eller mindre undskyldende Omstændigheder, der kunne komme i Betragtning og gjøre, at der ikke er gaaet strengt frem mod enkelte Udeblivelser. Efter de Oplysninger, som have foreligget mig, har jeg kun kunnet see, at det er paa ganske enkelte Steder, at en saa fuldstændig Tilfidesattelse har fundet Sted, at man derefter har fundet sig foranlediget til at gaae frem efter Bestemmelserne i deres hele Strengthed, og der foreligger ikke med Hensyn til dette Mulktteringssystem Nogetsomhelst i de to Aar, der ere forløbne, siden Sagen sidst var for, der kunde have indeholdt nogen Impuls for mig til at tage under Overveielse, om der burde indføres nogen Forandring, som om store Ulemper skulde have vist sig; dette har tværtimod paa ingen Maade været Tilfældet. Jeg kan derfor kun besvare Spørgsmaalet derhen, at jeg ikke har kunnet finde for Liden nogen særlig Opfordring til at gjøre noget Skridt til Frijørelse for Almueskolen ved at have den nu bestaaende Skoletvang, og jeg kan sige til, at jeg troer ikke, det vilde være godt eller gavnligt, men at den Tilstand, der er kommet frem ved de seneste Bestemmelser, bør have nogen Tid til at udvikle sig, før der kan være Spørgsmaal om at gjøre noget Skridt til Forandring i denne Retning.

Frolund: Jeg har kun meget lidt at sige, thi jeg kan hovedsagelig henholde mig til, hvad der nu er blevet bemærket af den ærede Minister. Strax da jeg læste denne Interpellation, saaldt der mig Noget paa Stinde, som jeg endnu ikke ret veed, hvorledes det forholder sig med. Jeg vidste nemlig ikke, hvad der egentlig er Interpellantens Mening med Skoletvungen; jeg for mit Vedkommende troer ikke, at der eksisterer nogen Tvang, i alt Fald ikke nogen Tvang, der er byrdefuld; der eksisterer ikke mere Tvang end den, der er nødvendig, saalænge Staten maa betragte Skolen som en Institution, den skal tage sig af; thi der er Ingen, der er tvungen til at gaae i Skolen. Børnene kunne blive borte allesammen, det er jo aldeles vist; men Staten har forbeholdt sig

at føre Tilfyn med, at Ungdommen ikke opvokser i Uvidenhed og Bunkundighed; det er det Hele, som Staten har forlangt, det er det Gnefte, hvori den udøver nogen Tvang; den tvinger Forældrene til at lade deres Børn lære Noget, men den tvinger dem ikke til at sætte dem i Skole; den tvinger dem til at bibringe deres Børn en for deres Alder passende Kundskab og Undervisning, men slet ikke til at gaae i Skole; saa jeg forstaaer ikke, hvad den ærede Interpellant forstaaer ved sin Skoletvang. Jeg har nok læst Noget om de saakaldte Triffoler, som begynde at oprettes i Tjen; men der gjalder Lovens som andre Steder i Landet, og jeg har dog ikke hørt Andet, end at disse Skoler trives godt. De kalde sig jo selv Triffoler, og de eksistere dog ved Siden af Tvangen, som vel altsaa ikke kan være dem til nogen Besvær. Men jeg troer, at den ærede Spørger egentlig mener noget Andet; jeg troer, at han mener, at Tvangen fører Børnene ind paa en religiøs Retning, som ikke er ham og hans Troesfæller behagelig. Han ønsker maaskee aldeles at komme til at raade i sin Kreds, eller at andre ligesindede Præster maae komme til at raade aldeles i deres Kreds over Religionsundervisningen, saaledes at der ikke føres Control dermed; men det vilde jeg ansee for meget beklageligt. Hvad er det egentlig, Staten forlanger? Den fordrer blot, at Børnene engang imellem skulle komme op og aflægge Regnskab for, hvorledes det staaer med deres Udvikling, det er dog ikke for Meget forlangt. Skolevæsenet koster mange Penge; Staten vil saa igjen have Gavn deraf og stiller den altsaa Skoler op, hvor Børnene kunne faae en passende Udvikling, saa forekommer den mig ogsaa at være fuldt berettiget til at sige til Forældrene: Vi ville kontrollere Eders Børns Undervisning. Staten tager sig af mange Ting, endogsaa af Dyrenes Opdrætning; skulde den da ikke være berettiget til at føre Tilfyn med, at Børnene faae en passende Udvikling? Jeg kommer tilbage til den Hovedsag, jeg vilde føre, at denne Tvang eksisterer ikke; der er fuldkommen Frihed, der er Ingen, der tvinges til Skolen, men der er blot Tvang for de Forældre, som vise overfor en Undersøgelse, at de ikke selv paa en passende Maade sørge for deres Børns